

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING D.D. 14 APRIL 2011 VAN DE COMMISSIE BEHEER

Aanwezig de leden en plaatsvervangende leden:

De heren Baaijens (Actiepartij), Catsman (CDA), Visser (CDA), Van Haga (VVD), Van de Manakker (SP), Schouten (SP), Schaart (PvdA), Stapelkamp (Haarlem Plus), Van den Raadt (Trots) en de dames Huysse (GroenLinks), Pippel (D66), Schopman (PvdA) en De Leeuw-de Kleuver (OPH)

Afwezig:

De heren Kruisman (GroenLinks), Marselje (D66) en Boer (VVD)

Mede aanwezig:

Mevrouw Van Zetten (voorzitter), de heer Van Doorn (wethouder) en mevrouw Blaauboer (secretaris)

Verslag: De heer Schellinx (Notuleerservice Nederland)

1. Opening en mededelingen van de voorzitter

De **voorzitter** opent de vergadering om 17.00 uur. Er zijn berichten van verhindering van de heren Kruisman (GroenLinks), Marselje (D66) en Boer (VVD). Morgen vindt de conferentie Haarlem Duurzaam plaats in de Philharmonie, van 14.00 uur tot 17.30 uur. Het CDA heeft zich, met spijt, voor deze bijeenkomst afgemeld. De raadsmarkt over digitaal bezoekersparkeren vindt volgende week donderdag 21 april plaats, van 17.00 tot 18.00 uur. De raadsmarkt wordt voorbereid door de heren Schrama (Haarlem Plus) en Catsman (CDA), samen met de ambtenaren die een presentatie verzorgen. De nota Parkeeropbrengsten was door het college toegezegd in de maand april. Wethouder **Van Doorn** bevestigt dat de nota nu voor begin juni in de planning staat.

2. Spreektijd voor belangstellenden

Mevrouw Kalmeijer spreekt in over het invoeren van belanghebbendenparkeren in het gebiedje Kleverlaan, Pijnboomstraat, Marnixstraat, Schoterweg en het uitgevoerde draagvlakonderzoek. Samen met een groot aantal medebewoners uit het gebied is zij tegen. Met het draagvlakonderzoek wordt ingegaan op een verzoek van een heel kleine bewonersgroep. Zij betwijfelt of de gemeente wel zorgvuldig om zal gaan met de binnengekomen reacties. Gebeurt dit volgens de vooraf vastgestelde norm? Hoe worden de stemmen geteld? Zij somt een aantal argumenten op tegen de invoering van belanghebbendenparkeren. Ten slotte zegt zij dat de brief van de gemeente over het draagvlakonderzoek onzorgvuldig is gesteld. Een en ander doet vermoeden dat het gaat om een gelopen race, waarbij enkel voor de vorm nog een brief wordt gestuurd.

Mevrouw **Pippel** (D66) vraagt waarom mevrouw Kalmeijer betwijfelt dat de gemeente op een zorgvuldige manier met de telling van de stemmen om zal gaan.

Mevrouw Kalmeijer zegt dat zij helemaal niet argwanend was, totdat zij merkte dat een groot aantal bewoners van mening waren dat het allemaal geen zin had, omdat het 'toch door zal gaan'.

Mevrouw **Huysse** (GroenLinks) vraagt welke de kleine bewonersgroep is, waar mevrouw Kalmeijer op duidde.

Mevrouw Kalmeijer vermoedt dat het gaat om een aantal bewoners uit het begin van de Pijnboomstraat, die het dichtst bij de Cronjé wonen.

De heer **Stapelkamp** (Haarlem Plus) heeft gehoord dat de ondernemers in de buurt niet zijn benaderd. Bovendien is een hele straat vergeten.

Mevrouw Kalmeijer heeft dit ook gehoord. De bewoners van de Schoterveenstraat hebben geen brief ontvangen, en ook de bedrijven niet.

De heer **Van de Manakker** (SP) zegt dat minstens 60% van de mensen moet reageren op de enquête, waarvan dan minstens 60% voorstander moet zijn. Hij vraagt of mevrouw Kalmeijer ervan overtuigd is dat dit niet het geval is.

Mevrouw **Kalmeijer** verklaart dat een bewoner van de Pijnboomstraat meer dan honderd bewoners, die op de enquête hebben gereageerd, naar hun mening heeft gevraagd. Verreweg de meesten bleken tegen te zijn.

Wethouder **Van Doorn** zegt toe dat mevrouw Kalmeijer binnenkort de antwoorden op haar vragen zal ontvangen.

Mevrouw **De Nijs** spreekt in over het parkeren bij de kramen op de Dreef. Zij schrok zich een hoedje toen, ondanks de toezeggingen in een eerdere commissievergadering, in haar vergunning nog steeds bleek te staan dat er niet op het gras mag worden geparkeerd, dat er niet via de achterkant mag worden aangereden, enzovoort. Ook kan er geen toiletvoorziening meer worden geplaatst. Tijdens de markt van 2 april kwamen er van alle kanten handhavers, politie en ambtenaren aangestoven. Het was dankzij de bemiddeling van een van de ambtenaren dat uiteindelijk de bonnenboekjes in de zakken bleven.

De **commissie** spreekt haar verbazing uit. Hoe heeft dit kunnen gebeuren?

Wethouder **Van Doorn** verklaart dat de in de commissie gemaakte afspraken moeten worden nageleefd. Maar het nakomen van afspraken dient wel van twee kanten te gebeuren. Dus ook van de kant van mevrouw De Nijs. De wethouder heeft fotomateriaal gezien van de themamarkt die onlangs heeft plaatsgevonden. Er is daarbij afgeweken van de primaire regels, zoals die voor elke markt in Haarlem gelden. Hij wijst erop dat ook vorige keer al naar voren is gekomen dat het onderwerp vooral een handhavingsvraagstuk is geworden. Het valt dus onder de verantwoordelijkheid van de burgemeester. De wethouder zegt toe deze zaak wederom onder zijn aandacht te zullen brengen. Ook zegt de wethouder toe de commissieleden en mevrouw De Nijs inzage te geven in het genoemde fotomateriaal.

3. Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

De PvdA, Trots, de SP, GroenLinks en het CDA geven aan een rondvraag te hebben.

5. Scenario's beheer en onderhoud openbare ruimte 2010 – 2014

5a. Bijlage Actualisatie normbudgetten Eindrapportage Oranjewoud

Mevrouw **Pippel** (D66) vraagt wat de status van het stuk is.

Wethouder **Van Doorn** verklaart dat de effecten van het te bespreken stuk opgenomen worden in de kadernota. Dit beïnvloedt dus de wijze waarop de uitvoering van het beleid tot stand gebracht gaat worden.

Mevrouw **Pippel** (D66) stelt dat de commissie geen besluiten kan nemen.

Wethouder **Van Doorn** zegt dat de commissie een adviserende taak heeft. Het college zal dit advies voor zover mogelijk overnemen in de praktijk van alledag. Mocht dit heel erg afwijken van hetgeen het college heeft voorgesteld, waarbij er ook financiële consequenties ontstaan, dan zal de commissie daarover worden ingelicht.

Mevrouw **Pippel** (D66) zegt dat zij lang op het voorliggende stuk heeft moeten studeren. D66 mist een uitgebreidere opsomming van wat er in de afgelopen periode is gebeurd. De fractie hoort verschillende signalen over welke andere afdelingen nog meer beheer- en onderhoudsbudgetten hebben. Als die er zijn, zijn deze in dit stuk opgenomen? In het rapport van Oranjewoud staan verschillende aanbevelingen, die zich vooral ook richten op de interne organisatie. D66 vindt daarvan in het voorliggende stuk niet veel terug. Er komt een nadere studie, waarvan de resultaten voor de kadernota van volgend jaar terugkomen. De fractie betreurt dit. D66 vindt ook dat het dagelijks beheer niet voldoende wordt belicht. De keuzes die daarin

worden gemaakt zijn belangrijk. De fractie wil hierover graag nog een keer spreken, en wellicht zelfs met nog wat scenario's. D66 vindt het een heel groot probleem dat het achterstallig onderhoud in 2014 weer op gaat lopen, welk scenario er ook wordt gekozen. De fractie vraagt de wethouder om met een ander voorstel te komen voor de komende kadernota en ervoor te zorgen dat dit niet gaat gebeuren. Ten slotte lijkt het D66 logisch om voor de portemonnee centraal te kiezen, hoewel dat wel een beetje een 'gemankeerd kiezen' is.

De heer **Visser** verklaart dat ook voor het CDA het weer oplopen van het achterstallig onderhoud de grote tegenvaller is. De fractie zal hierover een motie vreemd indienen, om zo te voorkomen dat de fouten van de jaren 80 en 90 worden herhaald. Node neemt de fractie al genoegen met het feit dat de areaaluitbreiding niet of nauwelijks wordt ingevuld in de overzichten, en dat de kostenindexering niet wordt toegepast. Het CDA heeft altijd gesteld dat het weinig uitmaakt of het achterstallig onderhoud in 2017, 2018 of 2019 wordt ingelopen. Als het maar wordt ingelopen.

De heer **Van Haga** (VVD) vraagt bij interruptie of hij goed begrijpt dat het CDA in ieder geval niet wil dat het achterstallig onderhoud verder oploopt, maar dat daarbij het inlopen niet verder aan de orde komt.

De heer **Visser** antwoordt dat hij realistisch genoeg is om te snappen dat er niet kan worden getoverd. Het CDA wil het college dan ook niet voor de voeten gaan lopen met allerlei scenario's. Welke keuze er ook wordt gemaakt, het zal een lastige keuze zijn. De fractie deelt de teleurstelling van D66 met betrekking tot de organisatie. Het CDA constateert ten slotte met veel verbazing dat strategische beheersplannen ontbreken.

De heer **Van de Manakker** (SP) zegt dat het voorliggende stuk de uitleg is van wat de wethouder bedoelt met 'optimaliseren' bij het achterstallig onderhoud: 30 projecten in de ijskast en 29 projecten versobert. Op pagina 3 staat: 'zo lang mogelijk doorgaan met achterstallig onderhoud, zodat het zo min mogelijk oploopt'. Dat is wel erg vrijblijvend, stelt de fractie. Want wat betekent 'zo lang mogelijk'? Wat is 'zo min mogelijk'? Net als D66 en het CDA is ook de SP van mening dat het onaanvaardbaar is dat het achterstallig onderhoud weer gaat oplopen. In 2007 zijn alle budgetten op normniveau gebracht. Waarom zijn deze nu niet meer toereikend? Zijn ze niet geïndexeerd? De VAT-kosten zijn in bepaalde gevallen wel erg hoog, zegt de heer Van de Manakker ten slotte. Daar zou nog eens naar moeten worden gekeken.

Mevrouw **Huysse** verklaart dat ook GroenLinks over het een en ander zorgen heeft. Waarom worden de VAT-kosten buiten beschouwing gelaten? Wat zijn hiervan op korte en lange termijn de consequenties? Kan de wethouder de weging van de criteria voor plaatsing van een project op de ene of de andere lijst verduidelijken? Ook GroenLinks is erg bezorgd over wat er na 2014 gebeurt. Hoe wordt datgene hersteld wat nu blijft liggen? Wat gebeurt er met de dreigende stijging van het achterstallig onderhoud? Komt er afstel van uitstel? In hoeverre is overwogen of een partij als Paswerk actiever betrokken kan worden bij beheer? De fractie wijst op het programma Fietsimpuls van de provincie. Daarbij komt 10 miljoen euro beschikbaar. Heeft dat nog gevolgen voor de gemeente Haarlem?

Mevrouw **De Leeuw** (OPH) sluit zich aan bij veel van wat er al is gezegd. Het achterstallig onderhoud mag niet verder oplopen. Nieuwe projecten moeten dan maar wat langer wachten. De fractie mist in het stuk de aanpak van de trottoirs. Die moet prioriteit hebben.

De heer **Schaart** zegt dat de PvdA in ieder geval niet wil inleveren op kwaliteit. Uitstel kan een oplossing zijn. Er zou in dat geval meer aan dagelijks onderhoud moeten worden gedaan. Beeldgestuurd werken zou een besparing van 70.000 euro moeten opleveren, hoewel er hiermee geen ervaring is. Hoe komt men aan dit bedrag? In het stuk wordt gesteld dat bij een soberdere aanpak inspraak niet altijd nodig is. Ook dat levert een besparing op. Maar de PvdA vindt juist die inspraak heel belangrijk, omdat zo ervaringsdeskundigen in het proces worden betrokken. Ook wil het college minder werk met werk gaan maken. Het is juist dan belangrijk om mensen uit de buurt te betrekken. Deze kunnen het beste aangeven wat echt nodig is en wat niet. Veel projecten, waar het voorbereidende werk al voor is gedaan, verdwijnen nu in de onderste la. De fractie wijst op de kapitaalsvernietiging die dit met zich meebrengt. De keuze voor het tweede scenario houdt ook in dat

groot onderhoud en vervanging dalen naar een laag kwaliteitsniveau, waarbij de levensduur zo lang mogelijk wordt opgerekt. Welke kwaliteitsnorm wordt er hierbij gehanteerd? Hoe verhoudt zich dit met het HIOR? Mevrouw **Pippel** (D66) zegt bij interruptie te begrijpen dat de PvdA niet wil tornen aan de kwaliteit. Maar aan de andere kant wil de PvdA ook de projecten op de rode lijst door laten gaan.

De heer **Schaart** zegt dat hij zich kan voorstellen dat een aantal zaken vertragen en dat er kritisch wordt gekeken welke zaken in een bepaalde straat met voorrang moeten worden aangepakt, en welke nog even kunnen blijven liggen. Maar datgene wat er gebeurt, moet voldoen aan de in het HIOR afgesproken kwaliteitsnormen. De fractie staat achter de keuze voor Oost en Schalkwijk. Is de areaaluitbreiding meegenomen? Aan welke vormen van de in het stuk genoemde 'externe geldwerving' denkt het college, anders dan de provincie? Ook de PvdA heeft vragen over de VAT-kosten. De fractie ziet dat de rode loper Cronjé op de rode lijst is gezet, terwijl onlangs is afgesproken daar iets aan te gaan doen. Van de projecten op de groene lijst zet de fractie vraagtekens bij de bergbezinkbassins. Is daar niet wat te verdienen?

De heer **Van Haga** (VVD) zegt dat het misschien lijkt dat alle fracties het eens zijn. Maar er zijn nuances. Zo wil het CDA het achterstallig onderhoud niet laten oplopen. De VVD wil hier nog iets meer werk van maken. In het coalitieakkoord staat letterlijk: 'Wij willen een schone, verzorgde en veilige stad en gaan door met het inlopen van achterstallig onderhoud.' Voor de VVD heeft daarom inlopen van het achterstallig onderhoud over de hele periode, tot 2018, de hoogste prioriteit. Het inlopen mag niet ten koste van allerlei leuke extraatjes. Is de wethouder het met deze interpretatie van het coalitieakkoord eens? Waarom is het eerder gereserveerde budget minder geworden? De VVD gaat in principe akkoord met een versobering van de uitvoering van het reguliere onderhoud, maar het achterstallig onderhoud mag daarbij geen kind van de rekening worden.

De heer **Stapelkamp** (Haarlem Plus) sluit zich aan bij het CDA. Op pagina 5 leest de fractie iets over 'provisorische' oplossingen. Dat soort oplossingen vindt de fractie bij definitie onverstandig. Deze hebben waarschijnlijk alleen maar meer achterstallig onderhoud tot gevolg.

De heer **Baaijens** verklaart dat ook de Actiepartij zich zorgen maakt over het oplopen van het achterstallig onderhoud. De fractie vraagt de wethouder om toch nog eens de stofkam door alle groene projecten te halen. De Actiepartij vraagt of projecten die nu op de rode lijst staan, maar later toch worden uitgevoerd, eerst weer bij de raad terugkomen. De fractie is het er ten slotte mee eens om wat minder naar de binnenstad te kijken, en wat meer naar de buitenwijken.

Ook de heer **Van den Raadt** (Trots) heeft bij lezing van het stuk een aantal minder fraaie punten ontdekt. De fractie leest dat tussen 2007 en 2010 20% is ingelopen. In dat tempo duurt het zeker nog twaalf jaar extra voordat alles is ingelopen, denkt Trots. In het stuk leest de fractie: 'Voor de komende jaren kan nauwelijks invulling worden gegeven aan realisering van de gewenste hoofdbomenstructuur zoals vastgesteld in het Bomenbeleidsplan.' Waarom is dat plan dan opgesteld? Ook Trots wijst op het ontbreken van strategische beheersplannen. De fractie sluit zich verder aan bij de verwijzing van de VVD naar het coalitieakkoord.

Reactie van de wethouder:

Wethouder **Van Doorn** herinnert eraan dat dit stuk heel lang in de kraamkamer heeft gelegen, omdat het college tijdens de samenstelling werd geconfronteerd met een aantal aanvullende bezuinigingsmaatregelen vanuit het Rijk. De klap die met dit stuk gaat ontstaan is groot, maar vloeit voort uit deze rijksbezuinigingen. Er moet daarbij allereerst worden gekeken naar de verhouding met activiteiten op andere terreinen in de stad: minimabeleid, cultuurvoorzieningen, welzijn, enzovoort. Daaruit komt een bepaalde verhouding en een bezuinigingstaakstelling die moet worden behaald. Want anders komt de gemeente op de langere termijn voor onoverkoombare problemen te staan. De wethouder ziet wat er hier voorligt als een van de systeeminnovaties waar het college naar streeft. De genoemde strategische beheersplannen dienen een zodanige inrichting te krijgen dat ze voor een langere periode gelden. Het effect moet zijn dat er veel meer inzicht ontstaat in de wijze waarop sturing wordt gegeven aan het beheer van de openbare ruimte in de stad. Er wordt op dit

moment hard gewerkt om dit op een goede manier tot stand te brengen. Het college hoopt een en ander bij de kadernota voor het jaar 2012 te kunnen aanleveren. Dit betekent dat het hier om een relatief korte periode gaat. Maar het betreft wel een periode waarin harde maatregelen moeten worden genomen om de door de gemeenteraad gestelde taakstelling waar te kunnen maken. In de afgelopen jaren is het achterstallig onderhoud teruggelopen van 80 miljoen euro naar 60 miljoen euro. In dezelfde periode is de schuldenlast van de gemeente met eenzelfde bedrag gestegen. Er bestaat niet per definitie een causaal verband tussen deze twee grootheden. Aan de andere kant is het ook niet zo is dat er helemaal geen verband is. Het mag niet zo zijn dat de gemeente aan de ene kant achterstallig onderhoud inloopt, en aan de andere kant de schuldenlast laat groeien.

Mevrouw **Pippel** (D66) vraagt bij interruptie hoe sterk dat verband is.

Wethouder **Van Doorn** denkt dat elke politieke partij op die vraag een ander antwoord zal geven.

De heer **Van de Manakker** (SP) zegt dat het ook andersom geldt: als het achterstallig onderhoud oploopt, kost het later weer meer.

Wethouder **Van Doorn** vindt dat de SP hiermee de spijker op de kop slaat. De wethouder denkt dat het aan achterstallig onderhoud opgebouwde bedrag bij de schuldenlast van Haarlem moet worden opgeteld. Als die communicerende vaten niet op een goede manier per saldo omlaag gaan, wordt er enkel een boekhoudkundig voordeel bereikt.

De heer **Van Haga** (VVD) vindt de conclusie dat die communicerende vaten alleen zouden bestaan uit de schulden en het achterstallig onderhoud wel erg gemakkelijk. Er zijn nog legio andere aspecten die een rol spelen. Daar wordt natuurlijk ook naar gekeken, maar er is beloofd dat het achterstallig onderhoud zou worden ingelopen.

Wethouder **Van Doorn** denkt dat het niet alleen zorgen voor inlopen van het achterstallig onderhoud een taak van college en raad is, maar ook het tegen het licht houden van de financiële situatie van de gemeente.

De heer **Visser** (CDA) vraagt of hij dan zo naïef is, dat hij er steeds van uitging dat het achterstallig onderhoud niet zou gaan oplopen. De fractie had hier graag al vooraf een signaal over ontvangen. Het CDA werd nu verrast bij het lezen. Het gaat hier om het onderhoud van Haarlems kapitaalgoederen.

Mevrouw **Pippel** begrijpt de schrik van het CDA. Waar is dat seintje gebleven?

Wethouder **Van Doorn** zegt dat hij er in de commissie meerdere malen op heeft gewezen dat de consequenties van de bezuinigingen ook gevolgen zullen hebben voor hoe de gemeente omgaat met het onderhoud van de stad. Hij wijst erop dat zijn eigen visie bij die van de heer Visser en die van mevrouw Pippel aansluit. Maar gezien de noodzakelijke bezuinigingen moet er toch een algemene afweging worden gemaakt. Aan de wens om het achterstallig onderhoud ook na 2014 niet verder te laten oplopen, zal een heldere uitspraak van de raad ten grondslag moeten liggen. Wanneer bezuinigingen vanuit andere hoeken even hevig op de gemeente af blijven komen, zal dit een zwaar effect hebben op andere onderdelen van de begroting. In die zin denkt het college dat het voorliggende stuk een optimale balans presenteert.

De heer **Van Haga** prijst het streven van het college naar een optimum. Maar is de wethouder het ermee eens dat daarmee wordt afgeweken van wat er in het coalitieakkoord staat?

Wethouder **Van Doorn** is het daar niet op voorhand mee eens. Hij is daarom ook benieuwd hoe de commissie aankijkt tegen deze scenario's, en de wijze waarop daarmee vervolgens richting de kadernota kan worden omgegaan. Raad en college zullen meerdere afwegingen moeten maken. Haarlem heeft ongeveer een miljard euro aan bezit boven de grond. Daarvan is een bepaald percentage nodig voor onderhoud. In deze periode zijn er nog ettelijke tientallen miljoenen euro's beschikbaar om dat onderhoud vorm te geven. In de komende jaren zal dat bedrag tot ongeveer 26 miljoen euro teruglopen. Gezien de onderhoudstaak en de omvang is dat eigenlijk te laag. Dat is het probleem. Het college heeft ervoor gekozen om dit probleem zo ver mogelijk vooruit te schuiven, in de gedachte dat veranderende economische omstandigheden in Nederland (via een ijkmoment in 2012) tot een nieuw inzicht zouden kunnen leiden.

De heer **Van de Manakker** (SP) vraagt of de wethouder ook af zal stappen van de fiftyfifty-verdeling tussen schulden en terug naar de middelen, als bij die evaluatie blijkt dat het allemaal wel meevalt.

Wethouder **Van Doorn** zegt hier geen 'ja' op. De politieke keuzes die door deze coalitie zijn gemaakt staan per definitie niet ter discussie.

De heer **Van den Raadt** (Trots) begrijpt dit niet. In het coalitieakkoord staat dat het achterstallig onderhoud wordt ingelopen. Maar hier ligt een plan voor dat enkel voor het hoognodige kiest. Is dat te rijmen? Wethouder **Van Doorn** denkt dat hij helder genoeg is geweest. Het college probeert op grond van de beschikbare middelen, die heel sterk teruglopen, een optimum te realiseren voor de kwaliteit van het onderhoud. Daarvoor moeten keuzes worden gemaakt ten opzichte van de al genoemde andere onderwerpen. In algemene zin is de wethouder het eens met de door de PvdA gelegde nadruk op kwaliteit. Maar hij wijst erop dat er toch voor moet worden gezorgd dat een aantal dingen functioneren, ook al zijn daar op dit moment niet alle middelen voor beschikbaar. En ook daarbij moeten keuzes worden gemaakt. Het geld moet ergens vandaan komen.

De heer **Van Haga** stelt vast dat er op de groene lijst toch een aantal 'nice to have's' staan. Hij wijst bijvoorbeeld op het pontje. Wil de wethouder dat die lijsten op ieder onderdeel worden doorgenomen? Of wil de wethouder horen dat voor de raad het achterstallig onderhoud primair is, en vervolgens alle aardigheidjes maar achterwege laten?

Wethouder **Van Doorn** denkt dat er verschil van mening is over wat wel en wat geen 'aardigheidjes' zijn. In alle omstandigheden is het een kwestie van het maken van politieke keuzes. Het is aan de raad om in algemene zin te beslissen of de keuzes die het college wenselijk en noodzakelijk acht, de goedkeuring kunnen wegdragen. In antwoord op de vraag van de PvdA zegt de wethouder dat de bergbezinkbassins onder een andere financieringsmethodiek vallen. De bassins zijn noodzakelijk voor de afvoer van het water, de riolering en de wijze waarop de gemeente haar afvoerstromen regelt. Hier ingrijpen zou tot gevolg hebben dat de prijs die bewoners voor hun riolering betalen misschien lager wordt. Maar het is zeker geen bezuinigingsmaatregel. De heer **Schaart** (PvdA) vraagt zich toch af of de prioriteit wel zo hoog is als wordt aangegeven.

Wethouder **Van Doorn** zegt dat Haarlem al achterloopt bij andere gemeentes van gelijke omvang. De gemeente heeft verantwoordelijkheid voor de manier waarop met de grondwaterstand en de afvoer van vuil water wordt omgegaan. De wethouder vervolgt dat het college een keuze heeft gemaakt door een indeling in een groene, een gele en een rode lijst. De rode lijst is een uitstellijst. Of iets wat van die rode lijst weer wordt opgepakt, terugkomt bij de raad, zal afhangen van het onderwerp. Het benodigde bedrag voor onderhoud is in de afgelopen tijd van 36 miljoen euro gegroeid naar 39 miljoen euro. Dit hangt samen met de prijsontwaarding die heeft plaatsgevonden. Ook heeft het te maken met areaaluitbreiding. Een van de discussies die nu nadrukkelijk moet worden gevoerd, is dat bij nieuwe aanleg ook een onderhoudsplaatje wordt meegenomen. Die keuze moet worden gemaakt bij de strategische onderhoudsplannen.

De heer **Van de Manakker** zegt dat alle budgetten in 2007 op normniveau zijn gebracht. Worden die elk jaar geïndexeerd? Is het ontstane tekort alleen te wijten aan areaaluitbreiding?

Wethouder **Van Doorn** antwoordt dat veel van de bezittingen van de gemeente om de zoveel tijd opnieuw worden beoordeeld. Hij geeft als voorbeeld de slechte staat van de kadewallen van de Nieuwe Gracht, die onverwacht op orde gebracht moesten worden, om het aangrenzende wegdek niet in gevaar te brengen. Mevrouw **Pippel** leest in het rapport de aanbeveling om bij uitbreiding met nieuw areaal en ook bij intern overgedragen areaal, de beheerbudgetten mee over te hevelen naar de afdeling Wijkzaken. Staan er dus toch nog op andere plekken beheerbudgetten, en komt de afdeling Wijkzaken daardoor geld tekort om het beheer te gaan doen?

Wethouder **Van Doorn** zegt dat deze vraag een breed antwoord zou kunnen krijgen. Maar het betreft hier interne financieringsstromen die zich tussen afdelingen bewegen. Die zijn hier niet interessant. Belangrijker is de vraag of alles wat de gemeente aan areaal in haar bezit heeft, ook wordt voorzien van voldoende onderhoudsbudget. Er zijn op enkele plekken onderhoudsbudgetten ondergebracht. Deze worden in toenemende mate overgedragen aan Wijkzaken. Dat is ook het advies dat Oranjewoud heeft gegeven. Paswerk wordt nu al heel breed ingezet, vervolgt de wethouder. Daar zal ook zo lang mogelijk mee worden doorgedaan. Van budgetten van derden (met name van de provincie, maar bijvoorbeeld ook van het waterschap) wordt zo optimaal gebruikgemaakt. Ook het door GroenLinks genoemde provinciale fietsbudget heeft de volle aandacht van het college. Als die middelen beschikbaar komen, gaan in eerste instantie fietsprojecten op de groene lijst van start. Als ook andere onderdelen opgepakt kunnen worden, zal het college hiermee terugkomen bij de raad. Er wordt op dit ogenblik onderzoek gedaan naar de VAT/VTU-aanpak in

Haarlem. De resultaten hiervan komen in de commissie. De wethouder kan in dit stadium niet zeggen wanneer. Hij zegt toe dit na te gaan.

Mevrouw **De Leeuw** vraagt om een reactie op de gevraagde extra aandacht voor de trottoirs.

Wethouder **Van Doorn** zegt dat, als er sprake is van reconstructie- of herstelwerkzaamheden, er altijd wordt gekeken naar de volledige omvang van de straat. Als de toestand van de stoepen gevaar zou kunnen opleveren voor, bijvoorbeeld, ouderen, dan wordt daar op gelet.

Mevrouw **Huysse** (GroenLinks) vraagt naar het perspectief voor de bomenprojecten die op de rode lijst terecht zijn gekomen.

Wethouder **Van Doorn** wijst erop dat momenteel op een aantal plekken in de stad wordt gewerkt aan de aanplant van bomen. Hij constateert tegelijkertijd dat in het budget voor groen de afgelopen jaren, en niet met ieders instemming, stevig is gekapt. De komende jaren moet worden geprobeerd om dit te herstellen.

De heer **Schaart** vraagt of er zicht is op aanbestedingsvoordelen.

Wethouder **Van Doorn** zegt dat er hier in een aantal situaties sprake is van een positieve ontwikkeling.

Tegelijkertijd zegt de wethouder dat de raad ervoor heeft gekozen om de afdeling Wijkzaken te belasten met de opdracht om ongeveer een miljoen euro binnen te halen op aanbestedingsvoordelen. De raad heeft er ook voor gekozen om een van de belangrijkste bronnen voor het realiseren van dat bedrag, de Geneesherenbuurt, te besteden aan het Reinaldapark.

Mevrouw **Pippel** (D66) zegt in tweede termijn dat het haar nog steeds duizelt. Zij blijft achter met een aantal losse eindjes en overpeinzingen, en neemt het stuk mee terug naar de fractie.

De heer **Van Haga** (VVD) vindt de keuzes en de antwoorden van de wethouder duidelijk. Hij denkt echter niet dat de VVD het met deze keuzes helemaal eens kan zijn. Hij neemt het stuk mee terug naar de fractie en kondigt een motie vreemd aan.

De heer **Stapelkamp** (Haarlem Plus) heeft nog steeds moeite met de provisorische oplossingen. Hij neemt het stuk mee terug naar de fractie.

Ook mevrouw **Huysse** (GroenLinks), mevrouw **De Leeuw** (OPH), de heer **Baaijens** (Actiepartij) en de heer **Schaart** (PvdA) nemen het stuk mee terug naar de fractie.

De heer **Van de Manakker** zegt dat de SP zou kiezen voor het tweede scenario, als hij van de wethouder had kunnen horen dat de normbudgetten worden aangepast met dezelfde methodiek als in 2007. Omdat dit er niet in zit, neemt hij het stuk mee terug naar de fractie.

De heer **Visser** (CDA) denkt dat het er uiteindelijk op neer zal komen dat alles waar nu 'wenselijk' bij staat, niet door zal kunnen gaan. Hij neemt het stuk en de antwoorden van de wethouder mee terug naar de fractie.

De heer **Van den Raadt** (Trots) vindt dat dit gewoon een slecht stuk is. Trots zou graag het nadeel hebben om in de coalitie te zitten: als er in een coalitieprogramma beloftes zijn gedaan, dan zou Trots die gewoon naleven, zonder te denken in hokjes 'rood', 'geel' en 'groen'.

Wethouder **Van Doorn** zegt dat in dat geval Trots in de komende raadsvergadering zal worden aangesproken op waar de fractie hiervoor dan het geld vandaan denkt te halen.

De **voorzitter** constateert dat iedereen het stuk mee terugneemt naar de fractie. Het onderwerp komt in de komende raadsvergadering terug, met moties vreemd van het CDA en de VVD.

De **voorzitter** schorst de vergadering voor een korte eetpauze.

Bij hervatting van de vergadering vult wethouder **Van Doorn**, in reactie op een eerdere vraag van de heer Van de Manakker, aan dat de indexatie de afgelopen jaren niet is meegenomen. Dat is de reden dat het bedrag zo stevig moest worden bijgesteld.

6. Duurzaamheidsprogramma 2011

Mevrouw **Huysse** (GroenLinks) is tevreden met het potentieel aan effecten die met de maatregelen uit het Duurzaamheidsprogramma kunnen worden bereikt. De fractie is blij dat er steeds meer vanuit een integraliteit wordt gedacht. Zo worden tot dan toe onzichtbare voordelen ook inzichtelijk gemaakt voor de bewoners van Haarlem. GroenLinks zou graag horen hoeveel bedrijven en instellingen actief zijn benaderd over het gebruik van de fiets bij het woon-werkverkeer. Wat zijn de eerste resultaten en toezeggingen van de betrokkenen? Kan de commissie worden geïnformeerd over het duurzaam inkoopbeleid? De fractie betreurt het dat het Rijk maatwerkadviezen niet meer stimuleert. In hoeverre kan dit voor Haarlem nog van nut zijn om de energiebesparing te stimuleren? Bij de Programmagroep Bedrijven & Industrie wordt de nadruk gelegd op energiezuinigheid. De meeste winst is hier te behalen bij de winkeldeuren. Ook veel consumenten storen zich aan open winkeldeuren in de winter. De fractie realiseert zich hierbij het belang van eensgezind handelen. Is hierover al eens met de diverse betrokkenen nagedacht? Kunnen er in een convenant afspraken worden gemaakt? Hoe ziet het college de deelname van Haarlem in Geluidsnet voor de komende jaren? GroenLinks ziet verder een aantal mogelijkheden die nog niet zijn uitgewerkt. Het kan bij nieuwbouw met platte daken niet meer zo zijn dat er niet wordt gewerkt met een of andere vorm van duurzame daken: groene daken, vegetatiedaken, zonnepanelen, witte daken en zogenaamde waterdaken. De fractie wijst op de komende nota Daklandschappen, en vindt dat dit ook een rol zou moeten spelen in het binnenkort vast te stellen Ecologisch Beleidsplan. Verder wijst GroenLinks op de positieve effecten van het minder consumeren van vlees en de keuze voor duurzame, plantaardige alternatieven.

Mevrouw **Pippel** (D66) vindt dit heel interessant, maar mist een link met het stuk.

Mevrouw **Huysse** zegt dat het allemaal om duurzaamheid draait, in de breedste zin van het woord. De fractie wil de vraag opwerpen of het niet wenselijk is om op een hele simpele manier, alleen communicatief, de burgers te wijzen op de mogelijkheden die er zijn, om met behulp van kleine veranderingen in hun bestedingspatroon, een relatief grote bijdrage te leveren aan henzelf en de wereld om hen heen.

Mevrouw **De Leeuw** (OPH) kent een woningbouwcorporatie die voor elke woning het energielabel met twee cijfers wil opwaarderen. Zij hoopt dat ook de andere corporaties te bewegen zijn om dit te doen.

De heer **Van Haga** (VVD) vraagt waarom de OPH het alleen over de corporaties heeft, en niet over de particuliere verhuurders.

Mevrouw **De Leeuw** antwoordt dat daar helaas maar weinig zicht op is. Maar het zou heel fijn zijn als dit ook wordt aangepakt.

De heer **Van Haga** vraagt wat de OPH bedoelt met 'aanpakken'.

Mevrouw **De Leeuw** denkt aan een verplichting om woningen energiezuiniger te maken.

De heer **Van Haga** zegt dat de energielabels in het leven zijn geroepen om alle partijen, corporaties zowel als particulieren, hiervoor te motiveren.

Mevrouw **De Leeuw** zegt dat bij koopwoningen hier heel vaak van wordt afgeweken. Bij huurwoningen ziet zij in de woningkrant maar één corporatie die keurig de energielabels vermeldt. Dit moet een aandachtspunt zijn.

De heer **Schouten** (SP) had liever al in het begin van het stuk een opsomming van kansen en reeds behaalde successen gezien. Is er al een datum geprikt voor het op de eerste pagina genoemde stadsgesprek? Is de op pagina 13 genoemde productie-installatie voor Haarlems groen gas al opgeleverd? Is de campagne voor promotie al onderweg? Ook op andere plekken wordt 2011 als uitvoeringsdatum genoemd. Dat biedt nog maar weinig tijd voor realisatie. Is dit raadsstuk wel helemaal up-to-date? De snelfietsroute van Haarlem naar station Sloterdijk vindt de SP een prima initiatief. Is er overwogen om een soortgelijke verbinding ook te realiseren naar bijvoorbeeld de Zuidas van Amsterdam, waar steeds meer bedrijven verschijnen? Wat zijn de

stimuleringsplannen om de eigenaren van bestaande koopwoningen over de streep te trekken? Is hier al iets concreets over te vertellen?

Mevrouw **Pippel** (D66) leest bij de doelstellingen vaak dingen als 'visie', 'evaluatie', 'beleidsdoelstelling', 'projectplan', 'projectgroep', 'onderzoeken', 'vastleggen van ambities'. Vorig jaar las zij dat ook al. Maar is duurzaamheid niet iets wat op een gegeven moment ook echt moet worden gedaan? Is er niet meer nodig dan enkel plannen maken? De fractie is wel blij met de aandacht voor het woningbezit. Verder vindt GroenLinks het nogal een lijst om te allemaal te doen in de resterende acht maanden. Gaat dat wel lukken?

De heer **Catsman** (CDA) kan zich goed aansluiten bij D66. Met betrekking tot de financiering begrijpt de fractie dat sommige punten gedekt zijn in het investeringsprogramma en dat er verder een heleboel subsidies al zijn aangevraagd. De fractie raadt het college aan om te mikken op die projecten waar externe subsidie voor wordt verkregen, en zeker niet na te laten om ook subsidies te grijpen voor onderwerpen die de gemeente ook zelf al in het investeringsprogramma heeft gezet. Het CDA stelt verder voor om ook goed te kijken naar vergelijkbare projecten bij de drie Jumelagesteden van Haarlem. Hij wijst daarbij als voorbeeld naar het vergevorderde stadium van een project met zonnepanelen in Osnabrück. Ten slotte vindt de fractie dat het stadsgesprek er zeker moet komen.

De heer **Van Haga** (VVD) denkt dat veel dingen landelijk moeten worden opgepakt. Dat gebeurt gelukkig ook. Maar wat wordt er gerealiseerd en hoeveel gaat het kosten? De fractie breekt een lans voor het al eerder genoemde energielabel. Dat is bij uitstek een heel mooi middel, zonder verplichting, dat kan leiden tot winst voor zowel de huurder als de verhuurder.

Mevrouw **Schopman** (PvdA) ziet veel ambities, veel wensen, veel voornemens, gewenste onderzoeken, plannen opstellen, en dergelijke. Maar weinig is nog concreet. De gemeente heeft vooral een aanjagende rol, moet de initiator en regisseur zijn, die zaken faciliteert. Particulieren, woningcorporaties, bedrijven en instellingen moeten uiteindelijk zelf de stap zetten om het ook te gaan doen. Het lijkt op die manier echter wel een zaak met een heel lange adem te worden. De PvdA zag graag dat er wat vlotter naar lucht werd gehapt. Zijn er niet meer en ook andere prikkels nodig? De fractie denkt aan specifieke doelgroepen, die ieder hun eigen invloedssfeer hebben. De PvdA is tevreden over het feit dat er meer en gevarieerdere communicatie plaatsvindt. In het stuk staat dat veel winst te behalen valt met de duurzame renovatie van woningen. Aan de andere kant neemt ook in Haarlem de vergrijzing toe. Juist die bevolkingsgroep is minder geneigd om te investeren in duurzame aanpassingen van hun woning. Daar ligt een potentiële uitdaging.

Mevrouw **De Leeuw** (OPH) denkt dat het eenvoudig is om de ouderen over de streep te krijgen. Energie wordt immers erg veel duurder.

Mevrouw **Schopman** haakt vervolgens aan bij de opmerking van de heer Catsman over projecten in Osnabrück, met name met betrekking tot de daken. Ook in Haarlem zijn er veel daken waarmee iets kan worden gedaan, denkt de PvdA. Ook pleit de fractie voor meer elektrisch vervoer. Verder vraagt de fractie zich af of het bedrijfsvervoersplan voor de eigen organisatie niet te vrijblijvend is. De eigen organisatie zou een voorbeeldfunctie moeten vervullen. Ten slotte wijst de PvdA erop dat duurzame toepassingen uiteindelijk heel vaak ook geld kunnen opleveren.

De heer **Stapelkamp** (Haarlem Plus) denkt dat duurzaamheid altijd rendabel is en erg belangrijk voor de toekomstige generatie. Wel vindt de fractie dat de ambitie Haarlem Klimaatneutraal niet ten koste mag gaan van het ondernemersklimaat, met name de bereikbaarheid en het parkeren in de autoluwe binnenstad.

De heer **Baaijens** (Actiepartij) vraagt aandacht van de wethouder voor het feit dat er steeds meer mensen zijn die hun cv-installatie ombouwen, en hout gaan stoken om de kosten naar beneden te halen. Met veel overlast voor hun omgeving.

De heer **Van den Raadt** (Trots) zegt dat een en ander ook een budgetkwestie is voor de burgers in Haarlem. Trots vindt daarom dat er een stadsgesprek moet komen. Als daarbij blijkt dat mensen liever op een hele weg rijden in 2035 met een elektrische auto, of dat ze in 2030 een elektrische auto hebben, maar een kapotte weg, wat is dan de keuze?

Reactie van de wethouder:

Wethouder **Van Doorn** erkent dat het college ambitieus is op het terrein van duurzaamheid. Er wordt geprobeerd om veel zaken op te pakken. Het college heeft ook de stellige overtuiging op de goede weg te zijn. Op de langere termijn zal datgene wat nu wordt gedaan zijn sporen nalaten en veel effect hebben.

Mevrouw **Pippel** (D66) wijst er bij interruptie op dat er ondanks al die ambitie maar één pot met geld is. D66 hoopt dat er meer onderwerpen zijn waar de aandacht van het college naar uitgaat.

Wethouder **Van Doorn** zegt dat dit natuurlijk het geval is. Hij wijst erop dat de concrete bestedingen van de gemeente op het onderwerp duurzaamheid op dit moment maar heel beperkt zijn. In termen van geld gebeurt er heel weinig. De gemeente probeert om met een team van zeer goed opgeleide en actieve medewerkers op dit terrein haar sporen te verdienen. Het is niet voor niets dat in de afgelopen maanden twee van die medewerkers op de top tien van beste duurzaamheidsambtenaren van Nederland zijn geplaatst. Waar het vooral op neerkomt, is goede communicatie: mensen de weg wijzen naar waar ze zich goed kunnen laten begeleiden bij de eventuele stappen die ze zelf willen gaan zetten, en ervoor zorgen dat de olievlek, die inmiddels steeds groter begint te worden, zich blijft verspreiden. Daklandschappen zijn een onderschat onderwerp, vindt ook de wethouder. Maar de gemeente kan hierbij weinig meer doen dan voorwaarden creëren zodat de mensen op hun dak voorzieningen kunnen treffen. Op sommige plekken, met name in de binnenstad, kan dit nog wel eens een probleem zijn. Maar daar moet ruimte voor worden gemaakt.

De heer **Van Haga** (VVD) vraagt of de wethouder hier doelt op de monumenten.

Wethouder **Van Doorn** antwoordt dat hij het over monumenten heeft, maar ook over andere oude panden.

De heer **Van Haga** vraagt wat hierbij vanuit de gemeente het sturende mechanisme is.

Wethouder **Van Doorn** zegt dat dit op dit moment vooral informatieverstrekking is. Met betrekking tot Geluidsnet is er voor de korte termijn een oplossing gevonden. De raad zal moeten bepalen of daar ook op langere termijn mee wordt doorgegaan. Een en ander hangt ook sterk af van wat er met de gegevens wordt gedaan. De gemeente leert op dit moment steeds meer dat de Jumelagedesteden op dit gebied erg veel bij elkaar kunnen halen. Het college zal zeker proberen hier verder inhoud aan te geven. Ten slotte zegt de wethouder dat er nog geen datum voor het stadsgesprek is geprikt.

Het stuk gaat als hamerstuk met stemverklaring naar de raad.

7. Actielijst en jaarplanning

De heer **Van de Manakker** (SP) ziet dat de Poort van Noord twee keer in de actielijst voorkomt, zonder commentaar. Verder wijst hij op de toezegging dat de commissie in dit eerste kwartaal informatie over de Verenigde Polders tegemoet kan zien.

De heer **Schaart** (PvdA) mist bij de openstaande acties zijn initiatiefvoorstel over het maandelijks ophalen van grofvuil.

Mevrouw **Pippel** (D66) zag ergens op de lijst een toezegging van de wethouder om de actielijst op te schonen en af te handelen. De fractie verzoekt om de actie van het opschoonen van de actielijst op de actielijst te plaatsen.

Reactie van de wethouder:

Wethouder **Van Doorn** zegt alles toe, in de zin dat hij zo snel mogelijk bij de commissie terug zal komen met een heldere uitleg.

8. Rondvraag

Mevrouw **Schopman** (PvdA) zegt dat er dit weekend in Haarlem drie evenementen tegelijkertijd plaatsvinden. Komen voor die tijd de stickers op de parkeermeters?

Wethouder **Van Doorn** weet niet of dit voor morgen gaat lukken. Het had eigenlijk al gebeurd moeten zijn.

De heer **Visser** (CDA) vraagt de aandacht van de wethouder voor wat eerder door de inspreker met betrekking tot het parkeren in de Pijnboomstraat en omgeving naar voren is gebracht.

Wethouder **Van Doorn** zegt toe hier ernstig aandacht aan te gaan besteden.

Mevrouw **Huysse** (GroenLinks) heeft begrepen dat er eerder deze week een vergadering heeft plaatsgevonden van het dagelijks bestuur van het Recreatieschap. Kan de wethouder de commissie informeren over wat daar is besproken?

Wethouder **Van Doorn** zegt dat is gesproken over de begroting en het Fort benoorden Spaarndam. De wethouder kan tijdens deze openbare vergadering over de inhoud van het besprokene geen mededelingen doen. Wel verklaart hij dat er weer sprake is van een aantal interessante ontwikkelingen.

9. Agenda komende commissievergaderingen van 27 en 28 april 2011

De **voorzitter** deelt mee dat er op woensdag 27 april een extra commissievergadering plaats zal vinden. Op de agenda staat dan het digitaal bezoekersparkeersysteem. De vergadering begint om 19.30 uur.

De heer **Catsman** (CDA) verzoekt om agendering van het ter kennisname meegezonden stuk 'Aldersadvies en bestuurlijke uitgangspunten over Schiphol 2011/2014'

De **commissie** gaat hiermee akkoord.

10. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 20.00 uur.